

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет мистецький

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

Історія образотворчого мистецтва

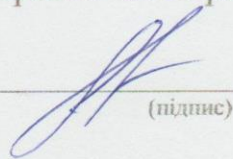
СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік

Силабус розглянутий на засіданні кафедри образотворчого мистецтва
дизайну.

Протокол від «17» вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри

(підпис)

(Т.М. Стрітьєвич)
(ініціали та прізвище)

Розробник: канд. мистецтвознавства, доц. Кириченко О. І.

Ел. адреса: olivki777@gmail.com

Інша контактна інформація: +3805045714 84

Назва дисципліни:	Історія образотворчого мистецтва
Спеціальність:	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійна програма:	2016
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Форма навчання:	Денна
Курс:	IV
Семестр:	8

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	2
Блоків (модулів) –	1
Загальна кількість годин –	60
Тижневих годин для денної форми навчання:	3
Лекції	10 год.
Практичні, семінарські	12 год.
Лабораторні	год.
Самостійна робота	32 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	
Вид підсумкового контролю:	Диф. залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	пререквізити: світова історія, історія України, культурологія; постреквізити: живопис, малюнок, скульптура, перспектива, композиція.

2. Анотація до курсу

Курс «Історія образотворчого мистецтва» як одна з фундаментальних фахових дисциплін націлений на формування власного ставлення до складного феномену мистецтва та його ролі в культурі і на навчання використанню отриманих знань у ході професійної діяльності, в процесі вивчення курсу формуються певні компетентності відповідно Стандарту та Освітній програмі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуває загальні компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів образотворчого мистецтва.
- Розвиток критичного та наукового мислення студентів.
- Здатність володіти державною та іноземними мовами, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, вміння влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність здійснювати пошук, збереження, обробку та редагування професійної інформації з різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; вміти самостійно поглиблювати знання в рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації, прагнути до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; презентувати результати власної художньо-творчої діяльності.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Здатність розуміти сутність мистецьких явищ та використовувати візуальне мистецтво як засіб формування глядацької свідомості та естетичного середовища.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є ознайомлення з ключовими питаннями розвитку образотворчого мистецтва, з термінологією та основними теоретичними поняттями в сфері мистецтвознавства, з хронологічними етапами розвитку стилів, напрямів, течій в історії мистецтва країн Сходу, Західної Європи, Росії та України, у визначенні місця українського мистецтва у великому обсязі світової художньої культури.

4. Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни: об'єднати загальні теоретичні знання з можливістю їх використання на практиці, можливістю конкретного аналізу суспільних явищ та художніх цінностей; крім цього, завдання повинні виявити світоглядні позиції фахівця, його загальну культуру в цілому, здатність використовувати ці надбання у вирішенні актуальних проблем сучасності.

Для освоєння дисципліни необхідні знання, вміння та навикі:

Фахові компетентності:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.

- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

- Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

- Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.

- Здатність презентувати художні твори на вітчизняних і міжнародних виставках, результати мистецтвознавчого дослідження в українських і міжнародних контекстах.

- Здатність сприймати новітні концепції в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації творів мистецтва, поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями. Здатність відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології в творах образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації.

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного світового, зокрема українського мистецтва.

- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.

- Здатність працювати в колективі і команді, ефективно взаємодіяти з колегами, керівництвом, учнями.

5. Результати навчання модуля

Після вивчення дисципліни очікувані результати:

Знання:

- Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.

- Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток.

- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.

- Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.

- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.

- Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.

Уміння:

- Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.

- Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.

- Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід

- Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

Комунікативні компетентності:

- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі.

- Готовність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної само-ідентифікації.

- Здатність використовувати власну творчу діяльність як засіб активного художньо-естетичного впливу на глядача, залучати глядача до творчого процесу та спілкування, обговорення проблем мистецького спрямування, дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

- Здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

Автономія і відповідальність:

- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

- Здатність аналізувати соціально та особистісне значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

-Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат у освітньому середовищі, демонструвати принциповість, вміння відстояти власну думку, протистояти небажаному впливу, але і мати толерантність, вміння пристосовуватися, ефективно діяти в соціальних умовах, що постійно змінюються

- Здатність орієнтуватися в різних життєвих ситуаціях, ефективно працювати в сучасному суспільстві з ринковою економікою, формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

6. Політика курсу

Загальні вимоги:

- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
- Студент повинен відвідувати всі види занять з дисципліни (лекції, практичні) за розкладом.
- Пропущені семінарські заняття з поважної причини студент повинен в обов'язковому порядку відпрацювати, тобто самостійно вивчити тему, здати її викладачеві в призначений час (останній срок – за три дні до початку екзаменаційної сесії), за кожне пропущене заняття студент отримує по 2 додаткових завдання, що відповідають темі. Консультації викладач дає за окремим розкладом, що знаходиться на кафедрі і в деканаті.
- Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в університеті, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати вести заняття, вимикати у час заняття мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим. Ноутбуки можуть використовуватися лише для введення нотаток та виконання практичних завдань у системі CMS УКУ).
- Студенти мають право робити аудіозапис аудиторного заняття для свого особистого освітнього використання за погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Всі завдання студент повинен виконувати вчасно, брати активну участь в обговоренні питань на семінарських заняттях. Семестрові роботи здаються в установлений графіком термін.
- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, по електронній пошті або через систему повідомлень CMS УКУ. На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.
- Студенти повинні оволодіти навичками використання системи CMS УКУ, оскільки матеріали курсу (модуля) і практичні завдання будуть розміщені в цій системі.

Навчальні вимоги:

- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу (модуля). Тому для виконання вимог курсу (модуля) студенти мають брати участь в усіх аудиторних заняттях, причому перед тим ознайомитися з обов'язковою для вивчення теми літературою. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.

- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують літературу до теми, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.
- Виконання практичних завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу. Ці завдання можна виконувати разом. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.
- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.
- Ступінь освоєння навчального матеріалу перевіряється тестуванням або іншими засобами контролю. Студенти, які набрали менше 60% за підсумками рейтингового контролю, корегують свої бали за допомогою додаткового залікового завдання, що охоплює весь пройдений матеріал. При цьому набрані бали виставляються по мінімальному рівню.

7. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття) /	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцін- ки	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	<p>Блок /Модуль II. Тема 1. Європейське мистецтво авангардні напрями</p> <p>1. Причини зміни картини світу в ХХ ст. та їх вплив на мистецтво. 2. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст. 3. Значення європейських авангардних напрямів у створенні «нової реальності». <i>2 год.</i></p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	<p><u>Переглянути фільми:</u> «Істор(ії) мистецтва. Кубізм. Футуризм» (1 г. 21 хв. 51 с.) https://www.youtube.com/watch?v=9T7eVKAGZOY «Істор(ії) мистецтва. Експресіонізм. Дада. Сюрреалізм» (1 г. 20 хв.13 с.) https://www.youtube.com/watch?v=yxV4jOkhv74</p> <p><u>Проблемно-пошукові питання:</u> 1. Назвіть причини, які вплинули на зміну картини світу. Яким чином це відобразилося у мистецтві ХХ ст. 2. В чому полягає виразність образотворчої мови фовізму та кубізму? 3. Якими філософськими поглядами в своїй творчості користувалися представники сюрреалізму? 4. Охарактеризуйте художньо-формальні особливості експресіонізму та футуризму. 5. Як ви розумієте поняття «нова реальність», яку створювали митці європейських авангардних напрямів? <i>3 год.</i></p>		Тижень 1-2 – до лабор. заняття
Тиж. 2. 2 акад. год.	<p>Тема 2. Російське мистецтво авангардних напрямів</p> <p>1. Специфічні риси російського авангардного мистецтва. 2. Геометрична та експресивна абстракція (К. Малевич, В. Кандинський). 3. Живописно-пластична система М. Шагала, заснована на символізмі кольору та образів. 4. Неопримітивізм, лучизм (художні об'єднання «Ослиний хвіст», «Мішень»); «Бубновий валет» і «сезанізм»; «аналітичне мистецтво»; конструктивізм; теорія розширеного бачення. <i>2 год.</i></p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	<p><u>Переглянути фільми:</u> «Авангард революції»: первые шаги к искусству будущего (32 хв. 32 с.) https://www.youtube.com/watch?v=DnR4fGz4Fgs «Казимир Малевич и русский авангард» (25 хв. 32 с.) https://www.youtube.com/watch?v=U7UN4fiZh1Y</p> <p><u>Проблемно-пошукові питання:</u> 1. Охарактеризуйте специфіку російського авангардного мистецтва та його «шкіл». 2. В чому ви бачите роль авангардних відкриттів К.Малевича (супрематизм) і В.Кандинського (абстрактний експресіонізм) в подальшому розвитку мистецтва ХХ ст.? 3. Яку мистецьку позицію озвучували художники авангарду, коли стверджували: «Форма і колір самі по себе виразні»? 4. В чому полягає новизна живописно-пластичної системи М.Шагала? 5. Якими художньо-теоретичними системами представлений російський авангард? <i>2 год.</i></p>		Тижень 2-3 – до лабор. заняття
Тиж. 3. 2 акад. год.	<p>Тема 1. Європейське мистецтво авангардні напрями</p> <p>1. Основні причини, що призвели до зміни картини світу в ХХ ст. та вплинули на мистецтво. 2. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової</p>	Практичне (семінарське) заняття	<p><u>Основна література:</u> 1. Герман М. Модернізм. Искусство первой половины XX века. М., 2008 2. Дешарн Р. и Н. Сальвадор Дали. М.: Белый город, б/г. 384 с. 3. Немецкие экспрессионисты (из собрания ФРГ) / Авт. текста З.Зальцман. М., б/г. 65 с. 4. Паке М. Рене Магритт / Пер. С.Лосев, Н. Тихонова. М.: Арт-Родник, Taschen, 2012. 96 с.</p>	<p><u>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва (за вибором студента) одного з авторів:</u> А.Модільяні, А.Матіс, П.Пікасо, Р.Магритт, С.Далі, Е.Мунк, Д.Северіні, О.Дікс, М.Пехштейн.</p> <p><u>Складання словнику з термінів:</u> фовізм, кубізм, аналітичний кубізм, синтетичний кубізм, експресіонізм, футуризм, дадаїзм, сюрреалізм, неопластицизм, «нова реальність».</p> <p>Підготовка до практичного /</p>	1 – 2 1 – 2	Тижень 3 – до лабор. заняття

	<p>образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - А.Матіс і фовізм (А.Дерен, М.Вламинк, К. ван Донген та інші) - П.Пікасо і кубізм (Х.Грис, Ж.Брак) - дадаїзм (А.Бретон, Т.Тцара та інші) - С.Далі і сюрреалізм (Дж.Кирико, Р.Магрітт, Х.Міро, Г.Арп та інші) - експресіонізм (від А.Модільяні та Е.Мунка до німецьких творчих об'єднань «Міст» і «Синій вершнік»: Е. Нльде, О. Дикс та інші) - італійський футуризм (Ф.Маринетті, П.Боччоні, Дж.Северіні, К.Карра, Балла) - неопластицизм (П.Мондріан). <p>3. Значення європейських авангардних напрямів у створенні «нової реальності».</p> <p>2 год.</p>		<p><u>Допоміжна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Амедео Модільяні / Текст А.Вернер, пер. В.Фатеев. М.: Спика, 1994. 127 с. 2. Антология французского сюрреализма. М., 1994 3. Зингерман Б.И. Парижская школа. Пикассо. Модильяни. Сутин. Шагал. М.: ГПФ «Союзтеатр», 1993. 335 с. 4. Кантор А.И. Изобразительное искусство ХХ века. М., 1988 5. Куликова И.С. Экспрессионизм в искусстве. М., 1978 6. Модернизм: анализ и критика основных направлений. М., 1986 7. П. Пикассо /Авт.-сост. А.Подоксик. СПб.:Аврора – Бурнемут: Паркстоун, 1996. 184 с. 8. Полевой В.М. Двадцатый век. М., 1989 9. Сельц Ж. Эдвард Мунк / Пер. К.В.Василенко. М.: СЛОВО/SLOVO, 1995. 95 с. 10. Турчин В.С. По лабиринтам авангарда. М.: Изд-во МГУ, 1993. 248 с. 11. Шевалье Д. Пауль Клее / Пер. Н.Н.Захарова. М.: СЛОВО/SLOVO, 1995. 96 с. 12. Эсколье Р. Анри Матисс / Пер. с фр. Н. В. Шилинис, Г. А. Берсеновой. М.: Искусство, 1979. 253 с. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://anrimatiss.ru/soderjanie/ 	<p>семінарського заняття за планом. 2 год.</p>	<p>3 - 5</p>	
<p>Тиж. 4. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 2. Російське мистецтво авангардних напрямів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфічні риси російського авангардного мистецтва. 2. Творчі пошуки і художні відкриття К.Малевича як засновника геометричної абстракції (від імпресіонізму до супрематизму). 3. В.Кандинський як засновник експресивної абстракції. 4. М.Шагал та його живописно-пластична система, заснована на символізмі кольору та образів. 5. М.Ларіонов, Н.Гончарова, Д.Бурлюк, О.Шевченко: неоприми́тивізм, лучізм (художні об'єднання «Ослиний хвіст», «Мішень»); 6. «Бубновий валет» і «сезанізм» (П.Кончаловський, І.Машков, Р.Фальк, А.Лентулов, О. Осмьоркін); 7. П.Філонов і «аналітичне мистецтво»; 8. В.Татлін і конструктивізм; 9. М.Матюшин і теорія розширеного бачення. <p>2 год</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p><u>Основна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Герман М.Ю. Модернизм: искусство первой половины ХХ века: моногр. СПб.: Азбука-классика, 2003. 480 с. (Новая история искусства). 2. Марк Шагал. Живопись, графика / Авт. вст. ст. А.Шатских. М.: Сканрус, 2002. 80 с. 3. Матюшин М. Справочник по цвету. Закономерность изменяемости цветовых сочетаний. М.: Д.Аронов, 2007. 72 с. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://medny.ru/wp-content/uploads/2012/06/Матюшин-М-В-Справочник-по-цвету-М-2007.pdf <p><u>Допоміжна література:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авангард и его русские источники. Баден-Баден: Герд-Хатъе, СПб.: ГРМ, 1993. 157 с. 2. Александр Шевченко / Авт.-сост. В.Н.Шалабаева. М.: Галарт, 1994. 232 с. 3. Манин В.С. Аристарх Лентулов. М.: СЛОВО/SLOVO, 1996. 96 с. 4. Мислер Н., Боулт Дж. Филонов. Аналитическое искусство. М.: Советский художник, 1990. 248 с. 5. Михаил Ларионов – Наталия Гончарова: шедевры из Парижского наследия. Живопись. М.: ГТГ, 1999. 238 с. 6. Наков А. Русский авангард. М., 1991 7. Неизвестный русский авангард в музеях и частных собраниях. Альбом / Авт.-сост. А.Д.Сарабьянов. М.: Советский художник, 1992. 352 с. 8. Поль Сезанн и русский авангард. Каталог / Науч. ред. А.Г.Костеневич. СПб., 1998. 248 с. 9. Поспелов Г.Г. Бубновий валет. Примитив и городской фольклор в московской живописи 1910-х годов. М.: Советский художник, 1990. 272 с. 10. Турчин В.С. По лабиринтам 	<p><u>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва (за вибором студента) одного з авторів:</u> К.Малевич, В.Кандинський, Н.Гончарова, П.Філонов, М.Ларіонов, М.Шагал, В.Татлін, А.Лентулов, І.Машков, О.Осмьоркін.</p> <p><u>Складання словнику з термінів:</u> авангардне мистецтво, кубофутуризм, неоприми́тивізм, лучізм, супрематизм, абстракціонізм, «аналітичне мистецтво», конструктивізм.</p> <p><u>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</u> 3 год.</p>	<p>1 – 2</p> <p>1 – 2</p> <p>3 - 5</p>	<p>Тиждень 4</p>

			авангарда. М.: Изд-во МГУ, 1993. 248 с.			
Тиж. 5. 2 акад. год.	Розділ II. Мистецтво України кінця XIX – першої третини XX ст. Тема 3. Мистецтво модерну та авангарду в Україні 1. Загальна характеристика розвитку художньої культури України кінця XIX – поч. XX ст. 2. Творчі досягнення та новаторські пошуки О.Мурашка, Г.Нарбути. 3. Символізм в українському мистецтві. 4. Архітектура українського модерну. 5. Видатні представники українського авангарду та їх новаторські відкриття в мистецтві. <i>2 год.</i>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	<u>Переглянути фільми:</u> <i>«Вторгнення. Авангардні течії в українському мистецтві XX-го століття. Горбачов Д.О. 3.10.2014» (48 хв. 26 с.)</i> https://www.youtube.com/watch?v=Kxeryw04wIk <i>«Бойчук і бойчукізм» (30 хв.)</i> https://www.youtube.com/watch?v=E7f6Umqfom4&fbclid=IwAR1ukVlkVnoccEg-JS9Rv_fEKClamQDFanG5js51MWWngkiVBuf3B_KcRxEU <u>Проблемно-пошукові питання:</u> 1. Як відобразився вплив європейського модерну на розвиток українського авангарду? 2. Охарактеризуйте специфіку імпресіоністичного живопису О.Мурашка. 4. В чому полягають особливості розвитку українського авангардного мистецтва? 5. Яким чином вплинув «сезаннізм» на творчі пошуки окремих митців, що жили і працювали в Україні або мали походження з України? <i>2 год.</i>		Тиждень 5
Тиж. 6. 2 акад. год.	Тема 3. Мистецтво модерну та авангарду в Україні 1. Загальна характеристика розвитку художньої культури України кінця XIX – поч. XX ст. 2. Творчість – риси імпресіонізму та реалізму. 3. Творчі досягнення, новаторство Г.Нарбути в мистецтві ілюстрації та книжкової графіки. 4. Символізм в українському мистецтві: П.Холодний, М.Жук. 5. Архітектура українського модерну: П.Альошин, В.Кричевський, В.Городецький, Я.Паученко. 6. Творчі пошуки М.Бойчука і «бойчукістів» (специфіка «неовізантинізму»). 7. Народні джерела творчості К. Малевича – виходця з Центральної України. 8. Особливості творчості О.Архипенка. 9. Творчий шлях О.Ос്മьоркіна як представника «Бубнового валету», особливості «сезаннізма» в його художньо-естетичній концепції. 10. «Сезаннізм» у творчому доробку закарпатського живописця А. Ерделі. <i>2 год.</i>	Практичне (семінарське) заняття	<u>Основна література:</u> 1. Історія української архітектури. К., 2003. С. 100-137 2. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2005. Ч.3. С. 189-198; 225-231 3. Лагутенко А. Українська графіка першої третини XX ст. К.: Грані-Т, 2006. 240 с. 4. Олександр Мурашко: Сторінки життя і творчості / Л. Г. Членова. Хмельницький: Галерея; Київ: Артанія-Нова, 2005. 219 с. <u>Допоміжна література:</u> 1. Асеева Н.Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры. Конец XIX – начало XX века. К., 1989 2. Жаборюк А.А. Український живопис останньої третини XIX – поч. XX ст. К. – Одеса, 1990 3. Лебедев Г. Національна своєрідність архітектури // Образотворче мистецтво, 1989, № 1. С. 27-29 4. Лобановський Б.Б., Говдя П.І. Українське мистецтво др. пол. XIX – поч. XX ст. К., 1989. С. 97-121 5. Молокін О.Г. Український модерн в архітектурі XX ст. // Архітектура Радянської України. 1940, № 4. С. 21-27 6. Осмеркин. Размышления об искусстве. Письма. Критика. Воспоминания современников / Сост. и общ. ред. А.Ю. Никича. М.: Советский художник, 1981. 398 с. 7. Український авангард 1910-1930 років: Альбом / Авт.-упоряд. Д. О. Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.	<u>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва (за вибором студента) одного з авторів:</u> О.Мурашко, Г.Нарбути, П.Холодний, В.Кричевський, П.Альошин, В.Городецький, Я.Паученко, М.Бойчук, О.Архипенко, О.Екстер, В.Пальмов, В.Срмілов, О.Ос്മьоркін, А.Ерделі <u>Складання словнику з термінів:</u> український модерн, мавританський стиль, орнаменталізм, силуетна графіка, архіпентон, бойчукізм, неовізантизм, «сезаннізм» <u>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</u> <i>3 год.</i>	1 – 2 1 – 2 3 - 5	Тиждень 6

<p>Тиж. 7. 2 акад. год.</p>	<p><i>Розділ III. Світове мистецтво другої третини – першої половини XX ст.</i> Тема 4. Специфіка розвитку світового образотворчого мистецтва у першій половині XX століття 1. Специфіка розвитку радянського мистецтва перших післяреволюційних десятиліть. 2. Створення офіційного напрямку «соціалістичний реалізм» у СРСР, основні програмні засади та ідеологічна платформа мистецтва «соцреалізму». 3. Ускладнення шляхів творчості в епоху тоталітарних режимів у країнах Європи (Італії, Німеччині) та СРСР. 5. Мистецтво та його роль у роки Першої Світової війни. 6. Поняття «колективної травми» у європейському культурному просторі післявоєнних часів та його відображення в образотворчому мистецтві. 7. Новітні напрями світового мистецтва середини XX ст. 8. Скульптура XX ст. <i>2 год.</i></p>	<p>Лекція</p>	<p>Презентація, відеоматеріали</p>	<p>Проблемно-пошукові питання: 1. Назвіть причини, які вплинули на зміну картини світу та відобразилися у мистецтві XX ст. 2. Чому саме митці XX ст. відмовилися від традиційних форм зображення світу? 3. Назвіть особливості розвитку мистецтва у країнах соціалістичного напрямку та країнах капіталістичного напрямку. 4. Охарактеризуйте мистецтво тоталітарних режимів двох різних політичних систем, у чому ви бачите загальність рис цього мистецтва? 5. В чому полягають особливості розвитку світового мистецтва після Другої Світової війни? <i>2 год.</i></p>	<p>1 – 2</p>	<p>Тиждень 7</p>
<p>Тиж. 8. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Специфіка розвитку світового образотворчого мистецтва у першій половині XX століття 1. Специфіка розвитку радянського мистецтва перших післяреволюційних десятиліть. 2. Створення офіційного напрямку «соціалістичний реалізм» у СРСР, основні програмні засади та ідеологічна платформа мистецтва «соцреалізму». Створення Союзу художників як єдиної творчої організації в СРСР. 3. Особливості мистецтва соціалістичного реалізму в радянські часи, ідеологічні спрямування та основні теми в мистецтві соцреалізму. 4. Ускладнення шляхів творчості в епоху тоталітарних режимів у країнах Європи (Італії, Німеччині) та СРСР, репресійні дії влади щодо художників-</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p><u>Основна література:</u> 1. Герман М. Модернизм. Искусство первой половины XX века. М., 2008. 384 с. 2. Немецкие экспрессионисты (из собраний ФРГ) / Авт. текста З.Зальцман. М., б/г. 65 с. 3. Паке М. Рене Магритт / Пер. С.Лосев, Н. Тихонова. М.: Арт-Родник, Taschen, 2012. 96 с. <u>Допоміжна література:</u> 1. Амедео Модильяни / Текст А.Вернер, пер. В.Фатеев. М.: Спика, 1994. 127 с. 2. Зингерман Б.И. Парижская школа. Пикассо. Модильяни. Сутин. Шагал. М.: ТПФ «Союзтеатр», 1993. 335 с. 3. Кантор А.И. Изобразительное искусство XX века. М., 1973. 194 с. 4. Куликова И.С. Экспрессионизм в искусстве. М., 1978. 184 с. 5. Модернизм: анализ и критика основных направлений: сб. статей. М.: Иск-во, 1987. 304 с. 7. Полевой В.М. Двадцатый век. Изобразительное искусство и архитектура стран и народов мира. М.: Советский художник, 1989. 456 с. 10. Шевалье Д. Пауль Клее / Пер. Н.Н.Захарова. М.: СЛОВО/SLOVO, 1995. 96 с.</p>	<p>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва (за вибором студента): одного з творів мистецтва країн тоталітарного режиму (Італія, Німеччина, СРСР), творів періоду Другої Світової війни та післявоєнних часів. Складання словнику з термінів: картина світу, мистецтво тоталітарних режимів, технічність мистецтва, неокласицизм, необароко, неоампір, «колективна травма». Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом. <i>3 год.</i></p>	<p>1 – 2 1 – 2 3 - 5</p>	<p>Тиждень 7</p>

	<p>«формалістів».</p> <p>5. Мистецтво та його роль у роки Першої Світової війни. Специфіка радянського мистецтва середини ХХ ст.</p> <p>6. Поняття «колективної травми» у європейському культурному просторі післявоєнних часів та його відображення в образотворчому мистецтві.</p> <p>7. Новітні напрями світового мистецтва середини ХХ ст. Причини розповсюдження абстрактного живопису в ХХ ст. Види і напрями абстракції.</p> <p>8. Скульптура ХХ ст., новітні матеріали, новітні технічні прийоми, роль навколишнього середовища в скульптурній образності.</p> <p>2 год.</p>					
<p>Тиж. 9. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 5. Мистецтво України першої третини – середини ХХ ст.</p> <p>1. Художні об'єднання першого післяреволюційного десятиліття в Україні.</p> <p>2. Стил ар деко та його специфічні проявлення в мистецтві Львова.</p> <p>3. Формування ідеологічних засад соціалістичного реалізму в Україні.</p> <p>4. Видові й жанрово-тематичні особливості образотворчого мистецтва періоду Другої Світової війни.</p> <p>5. Специфіка тематичного наповнення образотворчого мистецтва повоєнних років.</p> <p>2 год.</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	<p>Проблемно-пошукові питання:</p> <p>1. В чому полягають особливості розвитку образотворчого мистецтва України першого післяреволюційного десятиліття?</p> <p>2. Охарактеризуйте творчу діяльність основних художніх об'єднань України перших післяреволюційних десятиліть.</p> <p>3. На яких світоглядних засадах та художніх традиціях формувалася стил ар-деко?</p> <p>4. Яким чином метод соціалістичного реалізму вплинув на образотворче мистецтво?</p> <p>5. Надайте характеристику творчості майстрів Закарпатської художньої школи.</p> <p>2 год.</p>	Тижень 9	
<p>Тиж. 10. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 5. Мистецтво України першої третини – середини ХХ ст.</p> <p>1. Художні об'єднання першого післяреволюційного десятиліття (Пролеткульт, Асоціація революційного мистецтва України, Асоціація художників Червоної України, Об'єднання сучасних митців України, Об'єднання мистецької молоді України, Товариство художників імені К.Костанді).</p> <p>2. Стил ар деко та його специфічні</p>	Практичне (семінарське) заняття	<p>Основна література:</p> <p>1. Боров Ю. Социалистический реализм. Взгляд современника и современный взгляд. М.: АСТ: Олимп, 2008. 479 с.</p> <p>2. Кость Л. Між красою та обов'язком /до 130-річчя від дня народження Олени Кульчицької // Образотворче мистецтво - № 1, 2007. - С. 56 - 59</p> <p>3. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черпанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2005. Ч.3. С. 229-232</p> <p>4. Олена Кульчицька: 130-літньому ювілею художниці присвячено / Авт. вст. ст. О.Голубець. Львів, 2003. 160 с.</p> <p>Допоміжна література:</p> <p>1. Елена Кульчицкая / А.И.Попов. М.: Сов. худож., 1983. 176 с.</p> <p>2. Изобразительное искусство Закарпатья: альбом. М.: Советский художник, 1973. 170 с.</p>	<p>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва одного з авторів: О.Кульчицька, А.Петрицький, П.Волокідін, О.Новаківський, представники Закарпатської школи живопису (І.Бокшай, А.Ерделі, А.Коцка, Е.Контратович, Ф.Манайло).</p> <p>Складання словнику з термінів: ар-деко, мистецтво тоталітарного режиму, соцреалізм, ідеологічне мистецтво, пролетарське мистецтво</p> <p>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</p> <p>4 год.</p>	<p>1 – 2</p> <p>1 – 2</p> <p>3 - 5</p>	Тижень 10

	<p>проявлення в мистецтві Львова.</p> <p>3. Формування ідеологічних засад соціалістичного реалізму, діяльність і роль у партійно-ідеологічному побудуванні суспільства новоствореної Спілки радянських художників України</p> <p>4. Творчість О.Кульчицької, А.Петрицького, П.Волокідіна, О.Новаківського.</p> <p>5. Видові й жанрово-тематичні особливості образотворчого мистецтва періоду Другої Світової війни (багатоманітність графічних видів, специфіка батального, побутового й портретного жанрів у живописі).</p> <p>6. Специфіка тематичного наповнення образотворчого мистецтва повоєнних років (шевченківська тематика, творчість О.Кульчицької, представників Закарпатської школи живопису – Й.Бокшая, А.Ерделі, А.Коцкі, Ф.Манайло, Е.Контратовича). 2 год.</p>	<p>3. Маркаде В. Українське мистецтво XX століття і Західна Європа // Всесвіт, 1990, № 7</p> <p>4. Мартыненко В. Ернест Контратович. К.: Мистецтво, 1973. 52 с.</p> <p>5. Образотворче мистецтво - № 1, 2007: Кузьма Б. Висока мета Закарпатців (с. 6 – 8); Небесник У. Закарпатська художня школа і традиції спілчанського життя (с. 9 – 11, 97 – 98); Біксей Л. Золоті фонди музею /115-річниця від дня народження Й.Бокшая/ (с.14 - 16); Приходьмо О., Рижова Г. Монограма душі маестро/А.Ерделі/ (с. 17 - 18); Кіяк М. Федір Мануйло як явище національної історії (с. 19 - 21); Біксей Л. Ідеал, реалізований через образ /95-річчя від дня народження А.Коцкі / (с.22 - 24)</p>			
<p>Тиж. 11. 2 акад. год.</p>	<p>Практичне (семінарське) заняття</p>	<p><u>Основна література:</u></p> <p>1. Боров Ю. Социалистический реализм. Взгляд современника и современный взгляд. М.: АСТ: Олимп, 2008. 479 с.</p> <p>2. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини XX століття. Львів, 2001. 176 с.</p> <p>3. Кочемасова Т. Пётр Оссовский. М., 2004</p> <p>4. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн.: У 3 ч. Львів: Світ, 2005. Ч.3. С. 231-240</p> <p><u>Допоміжна література:</u></p> <p>1. Батіг М. Графіка Антона Манастирського /1878 – 1969/ // Образотворче мистецтво. № 1, 2007. С. 18-21</p> <p>2. Ганна Шабатура / Текст: А.Палагнюк. К.: Родовід, 2004</p> <p>3. Евтушенко С. Наивная живопись: К истории изучения // Проблемы современного мистецтва і культури: Сучасні проблеми професійної підготовки фахівців: методичний аспект. К., 2001. С. 204-211</p> <p>4. Катерина Білокур: Фотокнига / Авт. вступ. ст. Н.Розсошинська і О. Федорук. К.: Спалах, 2001</p> <p>5. Мальоване дерево. Наївний живопис українського села / Л.Орел. Альбом. К., 2003</p>	<p><u>Аналіз (в письмовій формі) пам'яток мистецтва одного з авторів:</u> П.Осовський, Т.Яблонська, М.Божий, А.Манастирський, майстри народної художньої картини (М.Приймаченко, А.Рак, М.Тимченко, Г.Шабатура), один з кіровоградських художників (за вибором студента).</p> <p><u>Складання словнику з термінів:</u> суворий стиль, нонконформізм, андеграунд, народний художній примітив, примітивізм, художня традиція, декоративний живопис, народна картина.</p> <p><u>Підготовка до практичного / семінарського заняття за планом.</u> 4 год.</p>	<p>1 – 2</p> <p>1 – 2</p> <p>3 - 5</p>	<p>Тиждень 11</p>

<p>(М. Глушенко, І. Марчук, В. Наумець). 5. Особливості українського народного живопису (Г.Собачко-Шостак, К.Білокур, М.Приймаченко, М.Тимченко, А.Рак, Г.Шабатура). 6. Творчість П.Осовського як представника «сурового стилю» та художнє життя м. Кіровограда 2 год.</p>		<p>6. Маркаде В. Українське мистецтво XX століття і Західна Європа // Всесвіт, 1990, № 7 7. Марфа Тимченко. Альбом-каталог /Автор-упорядник Є. Шевченко. Вступ. стат. Є. Шевченко, В.Щербак. К.: Народні джерела, 2007 8. Найдєн О. Марія Приймаченко // Народне мистецтво. 2001. № 1–2. С. 2–5 // Образотворче мистецтво. № 1, 2007 9. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років XX століття – поч.. XXI століття. Збірка статей. К., 2004. 400 с. 10. Островский Г. Добрий лев Марии Примаченко. М.: Сов. худож., 1990. 208 с.</p>		
--	--	---	--	--

8. Методи навчання

Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;
- робота в науковій бібліотеці ЦДПУ імені В. Винниченка та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів:

- лекція з використанням хронологічних схем та ілюстрацій;
- практичне заняття;
- консультація;
- залік.

У процесі вивчення дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- аналітичний;

За основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

За системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

За джерелами знань:

- словесні – розповідь, пояснення, лекція;
- наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;

- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

9. Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

9.1. Поточний контроль

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка аналітичних текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

9.2. Підсумковий (семестровий) контроль

З дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» передбачена така форма семестрового контролю, як екзамен, який проводиться у кінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного контролю та відповідає підсумковій семестровій модульній оцінці. Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни за КМСОНП (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академзаборгованості.

10. Література для вивчення дисципліни

Базова

1. Бабенко Л.В. Українське образотворче мистецтво: Посібн. для викладачів вищих навчальних закладів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2001. 168 с.
2. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв. Пер. с англ. К.: Махаон-Україна, 2008. 512 с.
3. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів, 2001. 176 с.
4. Горбач Н. Життя та творчість Тараса Шевченка. Л.: Каменярь, 2005. 304 с.
5. Історія української архітектури / Ю.С.Асеев та ін. За ред. В.І.Тимофійенка. К.: Техніка, 2003. 472 с.
6. Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. Навч. посібн.: У 3 ч. Львів, 2005: Ч.3. 268 с. С.101-240
7. Лагутенко А. Українська графіка першої третини ХХ ст. К.: Грані-Т, 2006. 240 с.
8. Лильо-Откович З. Український пейзажний живопис ХІХ – початку ХХ ст. К., 2007
9. Мальоване дерево. Наївний живопис українського села / Л.Орел. Альбом. К., 2003
10. Марфа Тимченко. Альбом-каталог /Автор-упорядник Є. Шевченко. Вступ. стат. Є. Шевченко, В.Щербак. К.: Народні джерела, 2007
11. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. К., 2001
12. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003
13. Петрова О. Мистецтвознавчі рефлексії. Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ століття – поч.. ХХІ століття. Збірка статей. К., 2004. 400 с.
14. Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. К.: Наукова думка, 2000. 236 с.

Допоміжна

1. Анатоль Петрицький: Портрети сучасників. Альбом / Авт.-упор. В.В. Рубан. К.: Мистецтво, 1991. 128 с.
2. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. Л.: Искусство, 1981. 256 с.
3. Георгий Нарбут. Альбом. Авт.-сост. П.О. Белецкий. К.: Мистецтво, 1983. 119 с.
4. Жаборюк А.А. Український живопис останньої третини ХІХ – поч. ХХ ст. К.: Либідь – Одеса, 1990. 312 с.
5. Мистецтво України: Біографічний довідник / Упоряд. А.В. Кудрицький, М.Г.Лабінський. К.: Укр. енцикл., 1997. 700 с.
6. Мистецтво України: Енциклопедія. В 5 тт. К., 1995
7. Митці України: Енциклопедичний довідник / Упоряд.: М.Г.Лабінський, В.С.Мурза; За ред. А.В.Кудрицького. К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1992. 848 с.
8. Пунгіна О.А. Розвиток художньої освіти Півдня України (друга половина ХІХ – початок ХХ століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. А. Пунгіна; Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка. Кіровоград, 2013. 20 с.

9. Рубан В.В. Забытые имена. Рассказы об украинских художниках XIX – начала XX века. К.: Наукова думка, 1990. 286 с.
10. Рубан В.В. Український портретний живопис першої половини XIX століття. К.: Наукова думка, 1984. 372 с.
11. Словник художників України / Ред. кол. М.П.Бажан. В.А.Афанасьєв, П.О.Білецький та ін. К.: Головна редакція УРЕ, 1973. 272 с.
12. Степовик Д. Українське мистецтво першої половини XIX ст. К.: Мистецтво, 1983. 190 с.
13. Український авангард 1910-1930 років: Альбом / Авт.-упоряд. Д. О. Горбачов. К.: Мистецтво, 1996. 400 с.
14. Ясієвич В.Є. Василь Кричевський – співець українського народного стилю // Українське мистецтвознавство. К.: Наукова думка, 1993. Вип. I. С. 117 – 126

Наукові статті канд. мистецтвознавства О.І. Кириченко

1. Соціокультурні смисли українського народного малярства в сучасному культурному просторі // V культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва «Культурологічний дискурс сучасного світу: від національної ідеї до глобалізаційної цивілізації»: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ: 1-2 червня 2007 р. К.: Міленіум, 2007. С.229-234
2. Методологические аспекты изучения художественного образа провинциального города рубежа XIX – XX веков (на примере Елисаветграда) // Культурологічна думка. Щорічник наук. праць. К.: Інститут культурології Національної академії мистецтв України, 2011. № 4. 260 с. С. 76-81
3. Архитектурное пространство Елисаветграда в контексте культурной соматологии эпохи модерна // «Дух – душа – тіло» як проблема філософії та культури російського Срібного віку. Мат-ли Міжнар. наукової конфер. 5 – 7 травня 2011 р., м. Дрогобич. Вип.17. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 424 с. С. 394-399
4. Картина «Юродивий» П.О.Сведомского из собрания Кировоградского областного художественного музея (Украина) в контексте духовных и художественных исканий эпохи // Суриковские чтения. Научно-практическая конференция – 2011. Красноярск: КХМ им. В.И.Сурикова, 2012. С. 101-110
5. Формування культурного простору Єлисаветграда як «міста – військового поселення» в контексті державних інтересів (середина XVIII – друга половина XIX століття) // Проблеми гуманітарних наук: Наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Ред кол. Т.Біленко та ін. Дрогобич: Ред-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2012. Вип. 30. Історія. 208 с. С. 30-44
6. Специфіка стилю ампір в провінційному тексті культури (на прикладі Єлисаветграда – центру військових поселень) // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти: Збірний наукових праць / Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 25-27 квітня 2013 року. Вип. 14 (19). Частина 2. К.: НПУ, 2013. 243 с. С. 211-216
7. Архітектурна спадщина Кіровограда в контексті культурних смислів // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. № 11 (260). Серія: Філософські науки. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2013. 197 с. С. 25-31
8. Розвиток естетичного сприйняття пластичної виразності живопису в процесі вивчення історії образотворчого мистецтва XX століття (на прикладі творчості О.Осмьоркіна і П.Оссовського) // Наукові записки. Ред. кол.: В.Ф.Черкасов, В.В.Радул, Н.С. Савченко та ін. Випуск 143. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2016. 298 с. С. 32-37

1. Британська галерея Тейт. Лондон (колекція) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gallerix.ru/album/Tate>
2. Ватиканські музеї // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html>
3. Державна Третьяковська галерея. Москва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/14-gosudarstvennaya-tretyakovskaya-galereya.html
4. Державний музей образотворчих мистецтв ім. О.С. Пушкіна. Москва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.arts-museum.ru/events/>
5. Державний Російський музей. Санкт-Петербург // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://muzei-mira.com/muzei_rossii/13-russkiy-muzei-v-sankt-peterburge.html
6. Київський національний музей російського мистецтва // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmrm.com.ua/>
7. Лувр. Париж // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://louvre.historic.ru/>
8. Матюшин М. Справочник по цвету. Закономерность изменяемости цветовых сочетаний. М.: Д.Аронов, 2007. 72 с. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://medny.ru/wp-content/uploads/2012/06/Матюшин-М-В-Справочник-по-цвету-М-2007.pdf>
9. Музей Д'Орсе. Париж // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.vparis.net/kvartal-sen-zhermen/muzej-orse-v-parizhe-mus-e-d-orsay.html>
10. Музей Метрополітен, Нью-Йорк // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/Met>
11. Музеї Росії і музеї світу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.museum.ru>
12. Національна галерея мистецтв. Вашингтон (колекція) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gallerix.ru/album/NGA>
http://www.ereading.me/bookreader.php/1023271/Petrakova__Iskusstvo_Drevnego_Vostoka.html

11. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, у самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Перед студентами постає система вимог та правил поведінки на заняттях, до їх відома доводяться методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт та інших завдань. Все це гарантує високу ефективність освітнього процесу і є обов'язковим для студентів.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Історія образотворчого мистецтва**», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 60 балів під час складання II блоків/модулів і 40 – балів за екзамен.

Студент повинен підготувати під час практичних занять низку матеріалів.

Блок/Модуль I. Вивчення матеріалу даного блоку передбачає підготовку такого відеоконтенту: *відеопрезентація до практичних занять; відповіді на проблемно-пошукові питання та питання до практичних занять; опис та аналіз (у письмовій формі) пам'яток мистецтва в кожній темі до практичних занять; словник термінів; модульна контрольна робота; підсумкова презентація за однією з тем практичних занять (до 50 слайдів); реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).*

Блок/Модуль II. Вивчення матеріалу даного блоку передбачає підготовку такого відеоконтенту: *відеопрезентація до практичних занять; відповіді на проблемно-пошукові питання та питання до практичних занять; опис та аналіз (у письмовій формі) пам'яток мистецтва в кожній темі до практичних занять; словник термінів; заповнення хронологічних та порівняльних таблиць; модульна контрольна робота; екзаменаційна презентація за однією з тем вивченого матеріалу (до 80 слайдів); реферат (для тих, хто був*

відсутній на практичних заняттях).

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен		Сума	
							ІНДЗ (Презент.)	Відпов. на білети		
Змістовий модуль 1							М.К.Р.			
Блок/Модуль I										
T1	T2	T3	T4	T5	T6					
5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	5-9	1 - 6	2 - 20	2 - 20	35-100	

12. Підсумковий контроль

Питання до екзамену

Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань

Питання для підсумкової оцінки знань:

1. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.: фовизм
2. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.: кубизм
3. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.: сюрреалізм
4. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.: футуризм
5. Характеристика художніх напрямів та пошуків нової образотворчої мови в європейському мистецтві першої третини ХХ ст.: експресіонізм
6. Специфічні риси та основні школи російського авангардного мистецтва.
7. Український модерн та його особливості в мистецтві (архітектура, графіка).
8. Особливості та основні напрями мистецтва українського авангарду.
9. Характеристика розвитку образотворчого мистецтва України в період першого післяреволюційного десятиліття.
10. Художні об'єднання першого післяреволюційного десятиліття (Пролеткульт, Асоціація революційного мистецтва України, Асоціація художників Червоної України, Об'єднання сучасних митців України, Об'єднання мистецької молоді України, Товариство художників імені К.Костанді).
11. Сіль ар деко та його специфічні проявлення в мистецтві Львова.
12. Формування ідеологічних засад соціалістичного реалізму, діяльність і роль Спілки радянських художників України.
16. Видові й жанрово-тематичні особливості образотворчого мистецтва періоду Другої світової війни (багатоманітність графічних видів, специфіка батального, побутового й портретного жанрів у живописі).
17. Специфіка тематичного наповнення образотворчого українського мистецтва повоєнних років.
18. Створення та художні особливості Закарпатської школи живопису.
19. Поняття, ідеологія та тематичні переваги мистецтва тоталітарного режиму.
20. Загальна характеристика художнього процесу в Україні другої половини ХХ ст.
21. Складність шляхів розвитку мистецтва 1960 – 1980-х рр.: мистецтво соцреалізму та мистецтва андеграунду, мистецтво української закордонної діаспори.

22. Особливості українського народного живопису ХХ ст.
23. Особливості мистецтва «суворого стилю» в Україні, зв'язок з авангардними течіями.
24. Характерні риси українського образотворчого мистецтва років незалежності.
25. Абстрактне мистецтво України (живопис, графіка, скульптура), його специфіка та основні представники.

26. Творчість М. Бойчука.
27. Творчість О. Архіпенка.
28. Творчість А.Петрицького.
29. Творчість О. Мурашка.
30. Творчість В. Кричевського.
31. Творчість О. Новаківського..
32. Творчість А. Горської та В.Зарецького.
33. Творчість Г. Нарбута.
34. Творчість архітектора В. Городецького.
35. Творчість одного з митців м. Кропивницького (за вільним вибором).
36. Творчість архітектора Я. Паученка.
37. Творчість К.Білокур.
38. Творчість П.Оссовського як представника «суворого стилю».
39. Творчість А. Ерделі.
40. Творчість М.Приймаченко.
41. Творчість М. Глушенки.
42. Творчість М.Божія.
43. Творчість Т.Яблонської.
44. Творчість М. Шагала.
45. Творчість О.Кульчицької.
46. Творчість К. Малевича.
47. Творчість В. Кандинського.
48. Творчість П. Пікасо.
49. Творчість А. Матіса.
50. Творчість С. Далі.

+ Співбесіда за репродукцією художнього твору (3 питання у білеті).

Завдання до закінчення семестру:

1. Презентації до практичних занять.
2. Відповіді на проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу та питання до практичних занять.
3. Опис та аналіз (у письмовій формі) однієї з пам'яток мистецтва в кожній темі до практичних занять: архітектура + скульптура або образотворчий твір.
4. Словник термінів (до практичних занять).
5. Модульна контрольна робота.
6. Підсумкова (екзаменаційна) презентація за однією з тем практичних занять.
7. Реферат (для тих, хто був відсутній на практичних заняттях).

Вимоги до відповідей на проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу та питання на практичних заняттях:

1. Відповідь повинна мати обґрунтовані судження з використанням знань про явище, що вивчається.

2. Проблемно-пошукові питання надаються для осмислення лекційного матеріалу, відповіді мають бути повними, точними, спиратися на отримані знання та доповнюватися знайденими самостійно фактами.
3. До практичних занять студент готується за планом, на кожне питання робить коротку та змістовну презентацію, аналізує та узагальнює матеріал.

Критерії оцінювання відповідей на проблемно-пошукові питання із засвоєння лекційного матеріалу та питання на практичних заняттях:

7 – 10 б. - відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база; у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент дає відповідь у формі висловлювання (судження), не використовуючи знань з теорії та історії образотворчого мистецтва, відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Вимоги до модульної контрольної роботи (тестові завдання).

1. Модульна контрольна робота проводиться після вивчення модулю.
2. Модульна контрольна робота складається з двох варіантів тестових завдань, у кожному варіанті - 50 завдань.
3. Студент відповідає на питання, позначаючи вірний варіант тестового завдання.
4. Якщо в модульній контрольній роботі надані відповіді на всі запитання, студент отримує високу оцінку; якщо є до 5 невірних відповідей, оцінка знижена на 3 бали; якщо наявно до 10 невірних відповідей, оцінка знижується на 5 балів; якщо невірних відповідей до 15, оцінка знижується на 8 балів; якщо студент невірно відповів більше ніж на 15 відповідей, контрольна робота вважається невиконаною.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

- 10 б.** – студент вірно відповів на всі питання
- 7 б.** – наявні до 5 невірних відповідей
- 5 б.** – наявні до 10 невірних відповідей
- 2 б.** – наявні до 15 невірних відповідей
- 0 б.** – невірних відповідей більше 15.

Вимоги до складання термінологічного словнику:

1. Терміни для пояснення надані в кожній темі.
2. Пояснення термінів повинно бути повним і змістовним.
3. Словник оформлюється в зошиті або на картках.
4. Додавання ілюстрацій для уточнення деяких термінів сприяє повноті опису.
5. Студент вільно оперує термінами, які виписує для словнику.

Критерії оцінювання термінологічного словнику:

- 3 б.** – студент склав словник точно, відповідно вимог, добре орієнтується в термінології.
- 2 б.** – словник має не зовсім повні пояснення термінів, студент орієнтується в термінології.
- 1 б.** – наявні неточності та неповнота пояснення термінів, студент допускає помилки в трактуванні термінів.
- 0 б.** – словник складений випадково, нашвидку, не відповідає вимогам, студент не орієнтується в термінах.

Вимоги до презентації:

Вимоги до структури презентації:

- титульний слайд містить назву презентації та прізвище виконавця;
- вступ, в якому представлені цілі та завдання теми;
- логічне завершення презентації, що містить висновок та узагальнення.

Вимоги до змісту презентації:

- відповідність змісту презентації поставленій меті;
- відсутність фактичних помилок, достовірність поданої інформації;
- лаконічність тексту на слайді (не перевантажувати слайди текстовою інформацією);
- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено);
- стислість викладу, максимальна інформативність тексту;
- відповідність зображень змісту презентації.

Вимоги до оформлення презентації:

- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність графічного стилю оформлення презентації її змісту;
- використання для фону слайда нейтрального тону;
- запобігання перенавантаженню текстом та різними деталями;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для

заголовків, третій для тексту);

- форматування тексту, виокремлення важливих його частин жирним шрифтом;
- для оформлення презентації слід використовувати стандартні, широко поширені шрифти: Arial, Tahoma, Verdana, Times New Roman, Calibri і ін.;
- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках і т.д.).

Розташування інформації на слайді:

- на слайді повинні розміщуватися картинка і текст;
- під картинкою повинен розташовуватися напис (автор, назва, час створення);
- інформація, подана привабливо, оригінально, звертає увагу глядачів.

Вимоги до тексту та зображень на слайді:

- текст має читатися на тлі слайда презентації (текст виразно видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону і тексту);
- кегль шрифту повинен бути не менше 18 розміру (для заголовків – 20 - 22);
- використання шрифтів без зарубок;
- якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону).

Обсяг презентації:

- для доповіді на практичному занятті не менше 8-12 слайдів;
- підсумкова залікова презентація – 35 - 50 слайдів;
- підсумкова екзаменаційна презентація – 70 - 80 слайдів.

Критерії оцінювання презентації:

Презентація оцінюється за наступними критеріями:

- Відповідність теми змісту презентації
- Глибина, повнота розкриття теми
- Логіка викладення матеріалу
- Термінологічна чіткість
- Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння критично оцінити її
- Вміння дібрати найсуттєвіший матеріал, укласти тези для короткого виступу
- Оформлення презентації згідно вимог

7 - 10 б. – Зміст презентації відповідає темі, витримана послідовність та логіка викладення матеріалу. Спостерігається термінологічна чіткість, фактична точність. Відсутні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді

(риторичні уміння; уміння розгортати думку у відповідності до рамок доповіді; уміння визначити особисту позицію; уміння тримати контакт із аудиторією, правильність мови).

4 - 6 б. – Матеріал викладений у презентації послідовно, відповідає логіці. Іноколи простежується порушення фактичної точності. Наявні незначні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Виявляє достатньо умінь усної доповіді.

1 - 3 б. – План викладення матеріалу в презентації недосконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки. Наявні фактичні, орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. В оформленні є деякі недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час виступу студент вільно орієнтується у матеріалі, але висловлює свої думки недостатньо аргументовано. Виявляє лише окремі уміння усної доповіді.

0 б. – Презентація створена нашвидку, фрагментарно, позначена несамостійним підходом до виконання. План відсутній або не відповідає змісту, матеріал фрагментарний. Тема не розкрита. Під час виступу студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами. Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Методичні рекомендації до виконання рефератів:

Реферати з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» виконуються на підставі вивчення основних тем, рекомендованих джерел та самостійної роботи студентів. Обрана для реферату тема має осмислюватись і глибоко вивчатись по запропонованій літературі до теми. Реферат повинен бути інформативним, об'єктивно передавати зміст первинного тексту, коректно оцінювати матеріал. Реферати можуть мати узагальнений, історичний, історико-теоретичний, аналітичний та інші напрями.

Реферат може бути репродуктивним (відтворювати зміст первинного тексту) та продуктивним. Репродуктивні реферати бувають двох видів: реферат-конспект та реферат-резюме. Реферат-конспект містить фактичну інформацію, відомості про методи дослідження, отримані результати. Реферат-резюме містить лише основні положення. Продуктивні реферати – реферат-огляд, реферат-повідь. Реферат-огляд – зіставлення різних точок зору стосовно конкретного питання. Реферат-повідь має розгорнутий характер, містить аналіз інформації першоджерел, об'єктивну оцінку проблеми. Студенти повинні вміти аналізувати самостійно твори художників різних епох, представників різних стилів, напрямів, вміти описувати пам'ятники архітектури з точки зору стильових відображень епохи, тому при виконанні рефератів обрані ними твори мистецтва описуються за схемою:

1. Автор, назва, рік створення, техніка виконання.
2. Вид мистецтва і жанр, якому належить твір.
3. Визначити головні риси цього виду та жанру.
4. Якими виразними засобами художник створює образ у цьому творі (композиційні прийоми, колорит, малюнок та інші).
5. Порівняння твору з іншими в творчості художника або існуючими в данній епохі в інших митців.
6. Чим вам цікавий цей твір.

Вимоги до виконання реферату:

- реферат має складатися з двох частин;
- в частині першій викладається історія питання;
- в частині другій аналізуються пам'ятники мистецтва;

обов'язково підбирається ілюстративний матеріал, при необхідності виконуються малюнки, таблиці, схеми та ін.

Об'єм тексту реферату повинен бути понад 15 сторінок (комп'ютерного набору, нумерованих).

Вимоги до оформлення реферату:

1. Обкладинка – за стандартом ВНЗ.
2. Розробляється план викладання матеріалу з вказівкою номерів сторінок по розділам.
3. Кожний розділ в тексті має назву, друг від друга розділи відділені інтервалом.
4. Текст доповнюється ілюстрованим матеріалом. Додаток в вигляді кольорових копій (формату А4) або репродукцій тих творів, які студент обирає для аналізу (2 – 3 сторінки).
5. Список використаної літератури (не менш 5 найменувань) додається в кінці основного тексту

реферату в алфавітному порядку і за бібліографічним стандартом, наприклад:

Якщо вказується посібник або монографія:

Кривавич Д.П. и др. Українське мистецтво. У 3 ч. – Ч.1. – Львів: Світ, 2003. – 256 с., іл.

Якщо це стаття з журналу, збірника, енциклопедії тощо:

Сніжко В. Ідеологія терену // Образотворче мистецтво - 2003, № 2 – с.29-31

Критерії оцінювання:

Реферат оцінюється за наступними критеріями:

- Відповідність теми змісту і формі реферату
- Глибина, повнота розкриття теми
- Логіка викладення матеріалу
- Термінологічна чіткість
- Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння критично оцінити її
- Власне бачення проблеми дослідником, творчий характер роботи
- Якщо реферат є основою усного повідомлення, враховують і вміння дібрати найсуттєвіший матеріал, укласти тези для короткого виступу
- Оформлення реферату згідно вимог

7 - 10 б. – Робота самостійна, творча. Зміст і форма реферату відповідає плану. У рефераті витримана пропорційність частин. Матеріал викладений логічно й послідовно. Спостерігається термінологічна чіткість. Відсутні фактичні, орфографічні, пунктуальні, граматичні та стилістичні помилки. Реферат оформлений згідно вимог. Обсяг відповідає нормам. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді (риторичні уміння; уміння тримати тезу та розгортати її у відповідності до рамок доповіді; уміння визначити особисту позицію; уміння тримати контакт із аудиторією, правильність мови).

4 - 6 б. – Простежується творчий підхід до виконання реферату. Матеріал викладений послідовно, відповідає плану. Інколи простежується порушення логіки. Структура відповідає формі реферату. Наявні незначні фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. Реферат оформлений згідно вимог. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. Виявляє достатньо умінь усної доповіді.

1 - 3 б. - Простежується спроба підійти до написання реферату самостійно і творчо. Однак план реферату недосконалий, у ньому спостерігається змішування цільових установок. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, установлювати співвідношення між частинами. Наявні фактичні, орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. У оформленні є деякі

недоліки. Обсяг відповідає встановленим нормам. Під час захісту студент вільно орієнтується у матеріалі, але висловлює свої думки недостатньо аргументовано. Виявляє лише окремі уміння усної доповіді.

0 б. – Реферат написаний на швидку, фрагментарно, позначений несамотійним підходом до виконання. План відсутній або не відповідає змісту й формі. Тема не розкрита. При захісті студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання практичних завдань

1. Поточне оцінювання здійснюється протягом всього семестру в процесі виконання завдань на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять або при бажанні підвищити попереднє оцінювання).

7 – 10 б. - студент отримує в тому випадку, якщо він продемонстрував досконале знання та розуміння понятійного апарату з теми заняття, вільне оперування класифікаціями видів та жанрів образотворчого мистецтва, поняттям стилю та напрямку мистецтва, відповідь на поставлені до самостійного осмислення питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - виставляється за відповідь, яка майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за неповну, фрагментарну відповідь. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, у відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті і відповіді на питання наявні фактичні та мовленнєві помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені поняття з теми, дає відповідь у формі висловлювання (судження), крім того відповідь має не самостійний характер і грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з «Історії образотворчого мистецтва» в процесі виконання самостійних завдань

До самостійного опрацювання кожної теми надається певна кількість годин. Оцінки за самостійну роботу виставляється за результатами виконання окремих завдань за шкалою від 1 до 10 б.

7 – 10 б. - студент отримує в тому випадку, якщо матеріал, що був підготовлений самостійно (зокрема написаний реферат за обраною темою, самостійно описані та проаналізовані художні твори, виконаний словник термінів, самостійно заповнена графа хронологічної таблиці), має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами творчого осмислення матеріалу, вміє аналізувати твори образотворчого мистецтва, послідовно і логічно виявити основні якості художнього твору, має гарний стиль викладання своїх думок щодо обраного ним твору для опису.

4 – 6 б. - виставляється за завдання, які виконані у повному обсязі, мають усвідомлений та достатньо розгорнутий характер, понятійна основа базується на обраній класифікації, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями з теми, може застосувати їх у новій навчальній ситуації. У певних завданнях трапляються окремі неточності, аналіз твору проведено без проявлення яскравих творчих здібностей.

1 – 3 б. – виставляється за виконання завдань у неповному обсязі. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер, вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру, відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Аналіз обраного для опису твору має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість, порушена послідовність розгляду твору. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У тексті реферату та аналізі і описі творів, а також у заповненій хронологічній таблиці наявні фактичні помилки.

0 б. - якщо студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності та оперує лише загальними фразами, відтворює лише окремі фрагменти, розглядає лише розрізнені поняття з теми, аналізує твори неглибоко, аналіз не має самостійного характеру, у заповненій хронологічній таблиці є грубі фактичні помилки.

Таблиця критеріїв оцінювання з дисципліни «Історія образотворчого мистецтва»

Фахові компетентності	Показники	Бали
-----------------------	-----------	------

<p>1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва, зміст основних класичних і сучасних категорій та концепцій мистецтвознавчої науки, усвідомлювати їх художньо-естетичну природу.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>
<p>2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології сучасного образотворчого мистецтва; оцінювати нові відомості та інтерпретації у контексті формування цілісної картини розвитку сучасного мистецтва протягом його історії.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи. 3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p>

	<p>бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід</p>	1 - 5
<p>3. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчій діяльності, аргументовані знання художніх стилів різних епох та володіння академічними і сучасними техніками, прийомами та методиками, спроможність до професійного спілкування щодо актуальних проблем мистецтвознавства.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 5</p> <p>1 - 5</p>

	<p>мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p>	
<p>4. Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності, розуміти основні шляхи інтерпретації художнього-пластичного образу у мистецтвознавчій, творчій та дослідницькій діяльності; інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p>	<p><u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення. 3. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва. 4. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи. 5. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися</p>	<p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 4</p> <p>1 – 5</p> <p>1 – 3</p> <p>1 – 5</p>

	інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Уміння виокремлювати основні етапи розвитку світового мистецтва, виділяти та обґрунтовувати загальну специфіку культурно-історичних процесів, застосовувати знання з історії мистецтва у професійній діяльності, аналізувати актуальний стан і тенденції розвитку мистецтва, генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.	1 - 5
5. Здатність володіння сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	<u>Знання:</u> 1. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел. 2. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. <u>Уміння:</u> 1. Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування), розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну та розповідну форму отриманим відомостям, вміти користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями, здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел. 2. Вміння орієнтуватися в сучасних програмних та апаратних засобах, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.	1 – 3 1 – 4 1 – 5 1 - 4
6. Здатність застосовувати базові знання провідних художньо-теоретичних систем та концепцій, історичних та мистецьких процесів розвитку українського образотворчого мистецтва в творчій та мистецтвознавчій діяльності.	<u>Знання:</u> 1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури. 2. Обґрунтовані знання про сучасні засади функціонування та організації культури та мистецтва, знання правових основ і законодавства України в галузі культури, мистецтва та охорони пам'яток. 3. Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виражальних і	1 – 4 1 – 3 1 – 4

	<p>виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.</p> <p>4. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>5. Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, розуміти та вміти складати тексти державною та іноземною (- ними) мовами, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.</p>	<p>1 - 4</p> <p>1 - 5</p> <p>1 - 3</p> <p>1 - 5</p> <p>1 - 3</p>
<p>7. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.</p>	<p><u>Знання:</u></p> <p>1. Володіння методами мистецтвознавчого аналізу та атрибуції, ідентифікації, класифікації мистецьких об'єктів і пам'яток культури.</p> <p>2. Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.</p> <p>3. Здатність здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел.</p> <p><u>Уміння:</u></p> <p>1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>2. Здатність спілкуватися з</p>	<p>1 - 4</p> <p>1 - 4</p> <p>1 - 3</p> <p>1 - 5</p> <p>1 - 3</p>

	представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), вивчати та використовувати історичний досвід світових мистецьких практик.	
--	--	--

Особливості перескладання

- Студент не допускається до семестрового контролю з ІОМ, якщо він не виконав усіх видів робіт, завдань (презентації, опис та аналіз творів, словник термінів, реферати, хронологічні таблиці та ін.), передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни, або має незадовільні обидві атестації з дисципліни.

У разі отримання незадовільної оцінки, перескладання екзамену (заліку) з дисципліни допускається не більше двох разів. При повторному перескладанні екзамен (залік) у студента може приймати комісія, яка створюється завідувачем кафедри. Оцінка комісії є остаточною.

Перескладання екзаменів (заліків) здійснюється тільки після закінчення екзаменаційної сесії протягом канікул.

Якщо студент був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти екзамен (залік) і має заборгованість.